

DZIAŁ PIERWSZY. Przepisy ogólne	13
Rozdział I. Przepisy wstępne	13
Rozdział II. Podstawowe zasady prawa pracy	15
Rozdział IIa. Równe traktowanie w zatrudnieniu	16
Rozdział IIb. Nadzór i kontrola przestrzegania prawa pracy	19
Rozdział III. (uchylony)	19
KOMENTARZ. Dział I. Przepisy ogólne	20
Zagadnienia ogólne	20
Pracodawca	20
Pracownik	20
Akty prawa wewnątrzzakładowego	21
Zawieszenie prawa wewnątrzzakładowego	21
Warunki zawieszenia przepisów prawa pracy	21
Jakie przepisy można zawiesić	22
Okres trwania porozumienia	22
Warunki, na jakich są zatrudniani pracownicy w czasie zawieszenia przepisów	23
Zawieszenie zapisów umowy o pracę	23
Podstawowe zasady prawa pracy	24
Równe traktowanie w zatrudnieniu	25
Zróżnicowanie wynagrodzeń a dyskryminacja	26
Dodatkowe świadczenia po ustaniu stosunku pracy a dyskryminacja ..	29
Co powinien zrobić pracodawca, aby uniknąć zarzutu dyskryminacji płacowej	30
Różnice między dyskryminacją a nierównym traktowaniem	32
Ochrona pracowników w razie dochodzenia roszczeń	32
Obowiązek udostępnienia pracownikom przepisów o równym traktowaniu ...	32
Nadzór i kontrola przestrzegania prawa pracy	33
DZIAŁ DRUGI. Stosunek pracy	37
Rozdział I. Przepisy ogólne	37
Rozdział II. Umowa o pracę	39
Oddział 1. Zawarcie umowy o pracę	39
Oddział 2. Przepisy ogólne o rozwiązaniu umowy o pracę	43
Oddział 3. Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem	44
Oddział 4. Uprawnienia pracownika w razie nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę	48
Oddział 5. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia	50
Oddział 6. Uprawnienia pracownika w razie niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia	52
Oddział 6a. Uprawnienia pracodawcy w razie nieuzasadnionego rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia	53
Oddział 7. Wygaśnięcie umowy o pracę	54

Rozdział IIa. Warunki zatrudnienia pracowników skierowanych do pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z państwa będącego członkiem Unii Europejskiej.	55
Rozdział IIb. Zatrudnianie pracowników w formie telepracy	56
Rozdział III. Stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę	60
Oddział 1. Stosunek pracy na podstawie powołania	60
Oddział 2. Stosunek pracy na podstawie wyboru	62
Oddział 3. Stosunek pracy na podstawie mianowania	62
Oddział 4. Stosunek pracy na podstawie spółdzielczej umowy o pracę ..	62
KOMENTARZ. Dział II. Stosunek pracy	63
Zagadnienia ogólne	63
Stosunek pracy.	63
Udostępnianie danych osobowych	64
Kwestionariusz osobowy	65
Umowa o pracę	66
Elementy umowy o pracę	66
Określenie stron umowy o pracę	68
Data zawarcia umowy o pracę	68
Rodzaj pracy	68
Miejsce wykonywania pracy	68
Wynagrodzenie za pracę	69
Wymiar czasu pracy	69
Termin rozpoczęcia pracy	70
Limit godzin ponadwymiarowych	70
Systemy czasu pracy w umowie o pracę	71
Wskazanie okoliczności zawarcia umowy terminowej powyżej limitów ..	72
Nieobowiązkowe elementy umowy o pracę	74
Rodzaje umów	74
Umowa na okres próbny	74
Ponowne zawieranie umowy na okres próbny	76
Skutki zawarcia umowy na okres próbny dłuższy niż 3 miesiące	79
Umowa o pracę na czas określony	80
Brak limitów w zawieraniu umów terminowych	83
Wypowiedzenie umowy na czas określony	85
Przepisy przejściowe	87
Umowa na czas wykonania określonej pracy	90
Umowa na zastępstwo	91
Umowa na czas nieokreślony	93
Informacja o warunkach zatrudnienia	94
Przejęcie zakładu pracy na innego pracodawcę	96
Przejęcie praw i obowiązków przez nowego pracodawcę	96
Pracownicy zatrudnieni na innej podstawie niż umowa o pracę	97
Osoby zatrudnione na innej podstawie niż stosunek pracy	98
Tryb przejścia zakładu i związane z tym obowiązki wobec pracowników ...	98
Uprawnienia pracowników	99

Rozwiązanie umowy o pracę	100
Porozumienie stron	100
Rozwiązanie umowy za wypowiedzeniem	100
Okresy wypowiedzenia umów o pracę	101
Liczenie terminów	102
Przyczyna wypowiedzenia umowy	103
Konsultacje zamiaru wypowiedzenia umowy ze związkami zawodowymi	104
Wręczenie wypowiedzenia pracownikowi	105
Wydłużenie okresu wypowiedzenia	106
Skrócenie okresu wypowiedzenia	107
Rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia	108
Zwolnienie dyscyplinarne pracownika	108
Rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia i bez winy pracownika	110
Rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia przez pracownika	111
Wygasnięcie stosunku pracy	112
Śmierć pracownika	112
Śmierć pracodawcy	112
Tymczasowe aresztowanie	113
Nie zgodne z prawem wypowiedzenie umowy	113
Umowa na czas nieokreślony	113
Umowa na okres próbny	114
Umowa na czas określony i na czas wykonania określonej pracy	114
Nie zgodne z prawem rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia	114
Przywrócenie do pracy	116
Telepraca	116
Rozpoczęcie pracy w formie telepracy	116
Zaprzestanie wykonywania telepracy	117
Obowiązki pracodawcy	118
Dodatkowa umowa	118
Kontrola telepracownika	119
Dokumentacja pracownicza i obowiązki pracodawcy w zakresie bhp ..	121
DZIAŁ TRZECI. Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia	124
Rozdział I. Ustalanie wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą	124
Rozdział Ia. Wynagrodzenie za pracę	126
Rozdział II. Ochrona wynagrodzenia za pracę	127
Rozdział III. Świadczenia przysługujące w okresie czasowej niezdolności do pracy	129
Rozdział IIIa. Odprawa rentowa lub emerytalna	130
Rozdział IV. Odprawa pośmiertna	130
KOMENTARZ. Dział III. Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia	132
Zagadnienia ogólne	132
Regulamin wynagradzania	135
Regulamin wynagradzania a układ zbiorowy pracy	135

Zasady tworzenia regulaminu	136
Jakie postanowienia powinien zawierać regulamin	136
Najczęściej popełniane błędy w regulaminie wynagradzania	137
Jak prawidłowo określić datę wejścia w życie regulaminu	141
Jak podać regulamin do wiadomości pracowników	142
Jak zmieniać postanowienia regulaminu	142
Podróż służbowa	144
Dieta krajowa	144
Dieta zagraniczna	149
Podróż pracowników mobilnych	151
Nocleg w kabinie samochodu	154
Wynagrodzenie za wykonaną pracę	157
Przestój	158
Przestój z powodu warunków atmosferycznych	158
Ochrona wynagrodzenia za pracę	160
Prawo niezbywalne	160
Wypłata wynagrodzenia za pracę	163
Forma i sposób wypłaty wynagrodzenia	164
Potrącenia z wynagrodzenia	164
Granice potrąceń i kwota wolna	164
Wynagrodzenie za okres niezdolności do pracy	172
Odprawa rentowa lub emerytalna	175
Odprawa pośmiertna	177
DZIAŁ CZWARTY. Obowiązki pracodawcy i pracownika	183
Rozdział I. Obowiązki pracodawcy	183
Rozdział II. Obowiązki pracownika	186
Rozdział IIa. Zakaz konkurencji	186
Rozdział III. Kwalifikacje zawodowe pracowników	187
Rozdział IV. Regulamin pracy	189
Rozdział V. Nagrody i wyróżnienia	190
Rozdział VI. Odpowiedzialność porządkowa pracowników	190
KOMENTARZ. Dział IV. Obowiązki pracodawcy i pracownika	192
Zagadnienia ogólne	192
Zakres obowiązków pracownika	192
Mobbing	194
Świadczenie pracy	196
Termin wydania	196
Sprostowanie świadectwa pracy	199
Okresy pracy w „zbiornym” świadectwie pracy, jeżeli pracownik otrzymał świadectwo pracy za niektóre zakończone umowy	200
Świadczenie pracy dla pracownika, z którym umowę zawarto wcześniej, niż nastąpiło przystąpienie do pracy	201
Wystawianie świadectwa pracy, jeżeli po umowie terminowej zawarto umowę na czas nieokreślony	201

Wydanie świadectwa pracy przed upływem 24 miesięcy	202
Najczęstsze błędy w świadectwach pracy	202
Zakaz konkurencji	210
Odpowiedzialność materialna pracownika za złamanie zakazu konkurencji podczas zatrudnienia	216
Odszkodowanie z klauzuli konkurencyjnej	219
Sposób obliczania odszkodowania	221
Kwalifikacje zawodowe pracowników	223
Skierowanie lub zgoda pracodawcy na doksztalcenie	223
Uprawnienia pracowników podnoszących kwalifikacje	225
Umowa pracodawcy z pracownikiem podnoszącym kwalifikacje	227
Indywidualny czas pracy	233
Świadczenia dobrowolne	233
Doksztalcenie niezwiązane z zatrudnieniem	234
Regulamin pracy	234
Zasady przyznawania środków ochrony indywidualnej	236
Systemy i rozkłady czasu pracy oraz przyjęte okresy rozliczeniowe	237
Pora nocna	238
Termin i miejsce wypłaty wynagrodzenia	239
Wykaz prac wzbronionych młodocianym i kobietom	239
Obowiązki bhp	240
Sposób potwierdzania przybycia i obecności w pracy	241
Informacja o karach porządkowych	241
Ustalenie i wejście w życie regulaminu pracy	241
Odpowiedzialność porządkowa pracowników	242
Procedura stosowania kar	242
Odwołanie od zastosowanej kary	243
Zatarcie kary	245
DZIAŁ PIĄTY. Odpowiedzialność materialna pracowników	248
Rozdział I. Odpowiedzialność pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy	248
Rozdział II. Odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi	249
KOMENTARZ. Dział V. Odpowiedzialność materialna pracowników	251
Zagadnienia ogólne	251
Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną pracodawcy	251
Granice odpowiedzialności	253
Wysokość odszkodowania	253
Ciężar dowodu	255
Szkoda wyrządzona osobie trzeciej	255
Przyczynienie się do powstania szkody	256
Odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi	257
Wspólna odpowiedzialność za powierzone mienie	259
Inwentaryzacja	261

Wypowiedzenie i odstąpienie od umowy	262
Nieobecność pracownika	262
Rozwiązanie umowy o pracę	263
Ustanie umowy o odpowiedzialności materialnej	263
Udział pracowników w inwentaryzacji	263
DZIAŁ SZÓSTY. Czas pracy	265
Rozdział I. Przepisy ogólne	265
Rozdział II. Normy i ogólny wymiar czasu pracy	265
Rozdział III. Okresy odpoczynku	266
Rozdział IV. Systemy i rozkłady czasu pracy	267
Rozdział V. Praca w godzinach nadliczbowych	272
Rozdział VI. Praca w porze nocnej	274
Rozdział VII. Praca w niedziele i święta	275
KOMENTARZ. Dział VI. Czas pracy	278
Zagadnienia ogólne	278
Doba pracownicza i tydzień pracy	279
Normy czasu pracy oraz okres rozliczeniowy	280
Normy czasu pracy	280
Pięciodniowy tydzień pracy	281
Okres rozliczeniowy	281
Wymiar czasu pracy	288
Rozkład czasu pracy	288
Prawo pracownika do odpoczynku	290
Odpoczynek dobowy	290
Odpoczynek tygodniowy	291
Przerwa w pracy	291
Systemy czasu pracy	292
System podstawowy	292
System równoważny z przedłużeniem normy dobowej do 12 godzin ..	292
System równoważny z przedłużeniem normy dobowej do 16	
lub 24 godzin	293
System przerywanego czasu pracy	293
System zadaniowego czasu pracy	294
System pracy weekendowej	294
System skróconego tygodnia pracy	294
Ruchomy czas pracy	295
Czas pracy kadry kierowniczej	296
Ewidencja czasu pracy	297
Praca w godzinach nadliczbowych	299
Odrabianie wyjść prywatnych	300
Limit pracy nadliczbowej (dobowy, tygodniowy, roczny)	302
Rekompensata pracy w godzinach nadliczbowych	302
Praca w niedziele i święta	305
Praca w placówkach handlowych	305
Rekompensata za pracę w niedzielę i święto	306

DZIAŁ SIÓDMY. Urlopy pracownicze	311
Rozdział I. Urlopy wypoczynkowe	311
Rozdział II. Urlopy bezpłatne	316
KOMENTARZ. Dział VII. Urlopy wypoczynkowe	318
Zagadnienia ogólne	318
Nabycie prawa do urlopu	318
Wymiar urlopu wypoczynkowego	319
Udzielanie urlopu	321
Urlop pracowników pracujących w równoważnym systemie czasu pracy	322
Urlop proporcjonalny	323
Urlop po okresie niewykonywania pracy	323
Zwiększenie wymiaru urlopu	325
Termin wykorzystania urlopu	325
Przerwanie urlopu	326
Odwołanie z urlopu	326
Zwrot kosztów odwołania i przesunięcia urlopu pracownika	327
Dzielenie urlopu na części	328
Urlop na żądanie	328
Ekwiwalent za urlop	329
Wynagrodzenie urlopowe	331
DZIAŁ ÓSMY. Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem	334
KOMENTARZ. Dział VIII. Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem	360
Zagadnienia ogólne	360
Zakaz zatrudniania kobiet przy pracach szczególnie uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia	360
Ochrona stosunku pracy kobiet w ciąży	362
Zakaz wypowiedania i rozwiązywania umowy o pracę z pracownicą w ciąży	362
Wyjątki od zakazu wypowiedania umów pracownicom w ciąży	363
Obowiązek przedłużania umów terminowych	363
Uprawnienia związane z rodzicielstwem	364
Kobieta w ciąży	364
Pracownica karmiąca dziecko piersią	365
Pracownica wychowująca dziecko w wieku do 4 lat	366
Pracownica wychowująca dziecko w wieku do 14 lat	366
Urlop macierzyński	368
Przejęcie urlopu przez samotnego ojca	371
Przejęcie urlopu w razie śmierci matki	373
Podjęcie pracy przez ubezpieczoną matkę	373
Rozpoczęcie urlopu macierzyńskiego	374
Dodatkowy urlop macierzyński	374
Wniosek o dodatkowy urlop macierzyński	376

Łączenie dodatkowego urlopu macierzyńskiego z wykonywaniem pracy . . .	376
Urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego	377
Urlop rodzicielski	378
Wniosek o urlop rodzicielski	380
Łączenie urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy	381
Jeden wniosek o dodatkowy urlop macierzyński i urlop rodzicielski	382
Rezygnacja z urlopów macierzyńskich i rodzicielskich lub z ich części	385
Urlop ojcowski	386
Warunki zatrudnienia pracownika powracającego z urlopu macierzyńskiego	387
Urlop wychowawczy	387
Pomniejszanie liczby części urlopu wychowawczego ze względu na wykorzystany urlop rodzicielski	389
Zakaz rozwiązywania i wypowiedzania umowy o pracę w czasie urlopu wychowawczego	390
Podjęcie pracy na urlopie wychowawczym	390
Przerwanie urlopu wychowawczego	391
Dopuszczenie pracownika do pracy po urlopie wychowawczym	391
Obniżenie wymiaru czasu pracy zamiast urlopu wychowawczego	392
DZIAŁ DZIEWIĄTY. Zatrudnianie młodocianych	394
Rozdział I. Przepisy ogólne	394
Rozdział II. Zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę w celu przygotowania zawodowego	394
Rozdział III. Doksztalcanie	395
Rozdział IIIa. Zatrudnianie młodocianych w innym celu niż przygotowanie zawodowe	396
Rozdział IV. Szczególna ochrona zdrowia	397
Rozdział V. Urlopy wypoczynkowe	398
Rozdział VI. Rzemieślnicze przygotowanie zawodowe	398
KOMENTARZ. Dział IX. Zatrudnianie młodocianych	399
Zagadnienia ogólne	399
Umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego	399
Rozwiązanie umowy o pracę zawartej w celu przygotowania zawodowego	400
Ochrona pracowników młodocianych	401
Czas pracy młodocianych	402
Zatrudnianie pracowników przy pracach lekkich	403
Urlopy wypoczynkowe młodocianych	404
DZIAŁ DZIESIĄTY. Bezpieczeństwo i higiena pracy	407
Rozdział I. Podstawowe obowiązki pracodawcy	407
Rozdział II. Prawa i obowiązki pracownika	409
Rozdział III. Obiekty budowlane i pomieszczenia pracy	411
Rozdział IV. Maszyny i inne urządzenia techniczne	411
Rozdział V. Czynniki oraz procesy pracy stwarzające szczególne zagrożenie dla zdrowia lub życia	412
Rozdział VI. Profilaktyczna ochrona zdrowia	415

Rozdział VII. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe	419
Rozdział VIII. Szkolenie	421
Rozdział IX. Środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze ..	422
Rozdział X. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy	424
Rozdział XI. Konsultacje w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	425
Rozdział XII. Obowiązki organów sprawujących nadzór nad przedsiębiorstwami lub innymi jednostkami organizacyjnymi państwowymi albo samorządowymi	426
Rozdział XIII. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące wykonywania prac w różnych gałęziach pracy	427
KOMENTARZ. Dział X. Bezpieczeństwo i higiena pracy	428
Zagadnienia ogólne	428
Podstawowe obowiązki pracodawcy w zakresie bhp	428
Osoba do udzielania pierwszej pomocy i ochrony przeciwpożarowej	429
Informowanie o działalności	429
Informowanie o ryzyku zawodowym	429
Badania lekarskie	430
Szkolenia bhp	433
Odzież i obuwie robocze	435
Pranie odzieży roboczej	437
Środki ochrony indywidualnej	439
Informowanie o wypadkach przy pracy i chorobach zawodowych	439
 DZIAŁ JEDENASTY. Układy zbiorowe pracy	 444
Rozdział I. Przepisy ogólne	444
Rozdział II. Ponadzakładowy układ zbiorowy pracy	450
Rozdział III. Zakładowy układ zbiorowy pracy	452
KOMENTARZ. Dział XI. Układy zbiorowe pracy	456
Zagadnienia ogólne	456
Zawarcie układu	456
Układ zbiorowy a treść stosunku pracy	457
Zawieszenie stosowania układu	458
 DZIAŁ DWUNASTY. Rozpatrywanie sporów o roszczenia	
ze stosunku pracy	460
Rozdział I. Przepisy ogólne	460
Rozdział II. Postępowanie pojednawcze	460
Rozdział III. Sądy pracy	462
KOMENTARZ. Dział XII. Rozpatrywanie sporów o roszczenia	
ze stosunku pracy	464
Zagadnienia ogólne	464
Sąd pracy	464
Ugoda z pracownikiem	465
Terminy dochodzenia roszczeń	467
 DZIAŁ TRZYNASTY. Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko	
prawom pracownika	470
Rozdział II. (uchylony)	471

KOMENTARZ. Dział XIII. Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko	
prawom pracownika	472
Zagadnienia ogólne	472
Katalog wykroczeń	472
Zawarcie umowy cywilnoprawnej zamiast umowy o pracę	472
Niepowiadomienie PIP o zawarciu umowy na czas określony	
przekraczającej dopuszczalną długość i liczbę takich umów	473
Niepotwierdzenie umowy o pracę na piśmie	474
Wypowiedzenie lub rozwiązanie umowy z rażącym naruszeniem	
przepisów	475
Stosowanie kar porządkowych innych niż przewidziane w Kodeksie	
pracy	475
Naruszenie przepisów o czasie pracy, uprawnieniach związanych	
z rodzicielstwem, zatrudnianiu młodocianych	475
Nieprowadzenie dokumentacji pracowniczej	476
Pozostawienie dokumentacji pracowniczej w warunkach grożących	
jej uszkodzeniem lub zniszczeniem	477
Wykroczenia związane z podstawowymi prawami pracowniczymi	477
Wynagrodzenia i świadczenia	477
Urlopy wypoczynkowe	478
Niewydanie świadectwa pracy	479
Niewykonanie orzeczenia sądu pracy	479
Odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy	479
Projekt budowlany niespełniający wymagań bhp	480
Urządzenia i środki ochrony niespełniające wymagań dotyczących	
oceny zgodności	480
Szkodliwe procesy technologiczne i substancje chemiczne	481
Ukrywanie wypadków lub chorób zawodowych	481
Niewykonanie decyzji inspektora pracy	482
Utrudnianie kontroli	483
Niedozwolona praca dzieci	483
Wysokość kary	483
DZIAŁ CZTERNASTY. Przedawnienie roszczeń	485
KOMENTARZ. Dział XIV. Przedawnienie roszczeń	487
Zagadnienia ogólne	487
Terminy przedawnienia	487
DZIAŁ CZTERNASTY^a. (uchylony)	489
DZIAŁ PIĘTNASTY. Przepisy końcowe	489
KOMENTARZ. Dział XV. Przepisy końcowe	493
Zagadnienia ogólne	493
Warunki bhp osób niebędących pracownikami	493
Praca dzieci	493
Zgoda inspektora i cofnięcie wniosku przez rodziców	494
Odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego	495